NUMER 12. ROK 3.

ŻYCIE GOSPODARCZE

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM GOSPODARCZYM POLSKI ZACHODNIEJ

Redakcja i Administracja: Aleje Marcinkowskiego nr. 7, dom ogrodowy, telefon nr. 25-95. Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 15. sierpnia 1924.

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 12 złp., półrocznie 6 złp., kwartalnie 3 złp., zagranicą z przesyłką rocznie 16 fr. szw., półrocznie 8 fr. szw., kwart. 4 fr. szw. Numer pojedyń. 50 gr. p.

Komitet redakcyjny: *Tadeusz Adamczewski — Dr. Leonard Glabisz — Dr. Marjan Głowacki — Dr. Michał Lisocki — Dr. Edmund Piechocki — Dr. Tadeusz Smoluchowski — Dr. Emil Szmidt — Prof. Dr. Edward Taylor — Dr. Roman Ziołecki*

Redaktor: *Roman Urban.* Wydawca: *Związek Fabrykantów T. Z. w Poznaniu*

Treść:

1. O przyszłość polskiego przemysłu.
2. Bilanse otwarcia w złotych.
3. Kronika.

O przyszłość polskiego przemysłu.

Ciężki okres, który obecnie przeżywa przemysł polski, nie powinien być ocenionym wyłącznie pod kątem widzenia trudności kredytowych i walutowych. Sądzimy, że każdy nawet pobieżnie orjentujący się w nowych warunkach, może dojrzeć wyraźnie, że ani zrównanie się cen naszych z cenami rynku światowego, ani ułatwienia kredytowe i powrót do normalnych form kredytu, nie doprowadzą do „sanacji przemysłu".

Istota zagadnienia leży gdzieindziej. Dotychczasowe pięciolecie było wyłącznie okresem konjunktury. Towar uważano za lokatę i nabywano go w ilościach, nie mających nic wspólnego z pojemnością rynku wewnętrznego. Następnie warstwy dotąd niezamożne, drobny rolnik i część robotników pozyskała przejściowo większe dochody, co również przyczyniło się nieco do wzrostu spożycia. W stosunkach z zagranicą prawie każda obca waluta była lepszą od naszej i wydawało się, że cały świat stoi otworem dla naszego eksportu.

Wszystko to działo się w okresie, kiedy przemysł polski stał się całością i jako całość powinien był zorjentować się na rynku wszechświatowym i określić linje swej polityki gospodarczej. Warunki, któreśmy wymienili, stworzyły szereg złudzeń, którym ogromna większość uległa i chwila obecna zastała ich zupełnie nieprzygotowanymi. Dopiero teraz zaczynamy mówić i myśleć naprawdę o polityce celnej i taryfowej, o stałych, nie dorywczych stosunkach z targami zagranicznymi — zaczynamy oddawna po raz pierwszy kalkulować w zależności od pojemności rynku wewnętrznego i eksportowych możliwości.

Niemało przyczyniają się do tego warunki zewnętrzne. Niemiecki 10-godzinny dzień pracy zmusił nas do wprowadzenia 10-ciu godzin w górnośląskim przemyśle hutniczym. Fakt ten nareszcie zwrócił uwagę naszych sfer miarodajnych na organizację pracy. Jakże wypada porównanie ilości godzin pracy u nas i powiedzmy w Niemczech i Francji?

We Francji robotnicy i fabryki pracują 305 dni w roku. Przy 48 godzinnym dniu pracy robotnik francuski pracuje 2 440 godzin w ciągu roku.

W Niemczech jest 307 dni roboczych, co przy obowiązującym 10-cio godz. dniu pracy na robotach przerywalnych da 3 070 godzin pracy w ciągu roku, a na robotach nie przerywalnych (przy 12-tu godzinnym dniu pracy) — 3 684 godzin.

Zobaczmy teraz, jak jest u nas.

Praca w zakładach przemysłowych zawieszana bywa na mocy przepisów do dziś obowiązujących we wszystkie niedziele (52 dni), oraz 20 dni świątecznych. Razem mamy 72 dni odpoczynkowe. Do tego dochodzi w większości zakładów dzień 1-go maja, a w górnictwie jeszcze 4 grudnia (Św. Barbary). Ogółem 74 święta. Pozostaje zatem 291, a w najlepszym wypadku 293 dni roboczych. Przyjmijmy liczbę przeciętną 292 dni, czyli 48,67 tygodnia po 46 godzin, ogółem 2 239 godzin pracy w roku, kiedy zakład może być czynnym. Pospieszamy zaznaczyć, że wszystkie wliczenia sprowadzamy do pojedyńczej zmiany.

Lecz robotnicy pracują, a przynajmniej mają obowiązek pracowania jeszcze mniej, gdyż przysługuje im prawo 15-dniowego urlopu. Przypuściwszy nawet, że w tych 15 dniach mieszczą się 3 niedziele (już uwzględnione wyżej) i 2 soboty, znajdziemy, że robotnik ma ustawowo jeszcze 92 godziny wolne od pracy, lecz opłacane przez przedsiębiorstwo. A zatem w Polsce robotnik obowiązany jest pracować 2 147 godzin.

W rzeczywistości jednak robotnicy przez tyle godzin w najlepszym razie tylko przebywają w obrębie fabryki, a pracują jeszcze mniej, jak to się zaraz okaże.

Nie znamy w Polsce takiego zakładu, gdzieby praca rzeczywiście zaczynała się o 6-ej rano punktualnie, a kończyła się o 2-ej po południu. Robotnik w najlepszym razie o godz. 6-ej rano zjawia się dopiero w swoim warsztacie, zanim jednak rozbierze się i weźmie do pracy, upływa conajmniej 5 minut. Tak samo robotnicy kończą pracę conajmniej na 5 minut przed godziną 2-gą. W ten sposób pracują dziennie o 10 min. krócej. Coś podobnego jest zupełnie niedopuszczalnem i niesłychanem w fabrykach we Francji, Anglji lub w Niemczech. Z tych 10-ciu minut dziennie zbiera się w ciągu roku 2 920 min., czyli 48,7 godz.

Jak widzimy zatem, robotnicy w naszych fabrykach pracują tylko 2 098,3 godzin, a we Francji pracują 342 godziny, w Niemczech zaś o 972 godziny więcej.

Na tem nie koniec. Niemcy zwróciły baczną uwagę na zagadnienie rodzaju pracy i zorganizowały Instytut organizacji pracy w Berlinie, który ma na celu:

1. przeprowadzenie badań psychotechnicznych celem najlepszego wyzyskania zdolności i siły fizycznej i umysłowej personelu zakładów prywatnych lub państwowych oraz organizacja gabinetów dla takich badań w poszczególnych zakładach;

2. racjonalizacja pracy drogą dostosowania narzędzi pracy do wymagań robotników, naukowego badania procesu pracy, wyszkolenia personelu, wypracowania i zastosowania maszyn i narzędzi, któreby zastosowały lub ułatwiały pracę;

3. kontrola pracy;

4. organizacja reklamy handlowej na podstawach psychologicznych;

5. urządzenie specjalnych kursów naukowo-praktycznych z dziedziny psychotechniki i organizacji pracy.

O analogicznej działalności polskich przemysłowców nic nam nie wiadomo — tymczasem przesilenie nasze będzie większem i silniejszem, niż było w Austrji, Czechach czy Niemczech. Nie powinniśmy nigdy zapominać, że rynek rosyjski, na którym mieliśmy wyjątkowe warunki, nie wchodzi prawie zupełnie w rachubę, — a pozatem nigdzie nas nie było. Górny-Śląsk, który jeden ma tradycje światowych stosunków gospodarczych, jest przemysłowo albo w ręku obcych, albo rządu, który nigdy nie był i nie będzie kupcem czy przemysłowcem. Wówczas gdy wymienione państwa, powracając do normalnych stosunków, mogą wskrzesić pewną przeszłość i coś odzyskiwać, my musimy stwarzać. Stąd bilansem naszego rozumowania jest jedno, że posiadamy wszystkie warunki dla stworzenia przemysłu, że posiadamy uruchomione warsztaty przemysłowe, ale że to jest tylko obraz przemysłu z przyszłości, dopiero pokaże, czy posiadamy przemysł.

Dalecy jesteśmy od pesymizmu. Posiadamy duże bogactwa i wielkie możliwości, lecz musimy wejść w tempo życia narodów, nie zaś oczekiwać tylko, czy i kto się do nas zgłosi.

Nie dziw, że nikogo nie interesujemy — nic nie robimy w tym kierunku i tylko z literatury wiemy, co robią inni. Do amerykanizacji nam daleko, ale przecież powinniśmy potrafić zamienić tempo życia wschodnie na zachodnie, — tego zaś nie zrobi nigdy żaden rząd, lecz tylko zainteresowane sfery społeczeństwa. **T. Garczyński.**

Bilanse otwarcia w złotych.

Wprowadzenie, jako waluty, złotych powoduje konieczność przejścia na złote w rachunkowości handlowej. W związku z tym faktem zostały wydane dwa następujące rozporządzenia normujące sprawę bilansu otwarcia w złotych: 1) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych oraz określaniu w złotych kapitałów własnych pszedsiębiorstw obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych (Dz. Ust. Nr. 55 poz. 542 rok 1924), 2) Rozporządzenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 1 lipca 1924 roku w przedmiocie szacowania przedmiotów majątkowych oraz sposobu księgowania przy sporządzaniu bilansów otwarcia w złotych (Dz. Ust. Nr. 61 poz. 612 r. 1924). Te dwa rozporządzenia należy traktować łącznie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. Ust. Nr. 42 poz. 441 r. 1924).

Wymienione rozporządzenia zawierają następujące ważniejsze postanowienia:

Wszystkie osoby fizyczne i prawne obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych mają ułożyć inwentarz i bilans otwarcia w złotych na dzień dowolnie obrany (dzień bilansowy) nie później jednak niż na dzień 1 stycznia 1925 roku (par. 1 cytowanego rozporządzenia z dnia 25 6. 1924 r.)

Należy rozróżnić trzy grupy pozycji bilansowych: aktywa, pasywa i kapitały własne.

Każdą grupę należy oddzielnie oszacować.

Aktywa i pasywa przedsiębiorstwa należy oszacować według postanowień zawartych w §§ 1 do 10 cytowanego rozporządzenia z dnia 1 lipca 1924 roku, które zawierają następujące zasady:

1. Przy ustalaniu szacunku należy się stosować do zwyczajów kupieckich oraz do ograniczeń wskazanych w rozporządzeniu z dnia 1 lipca 1924 r.

2. Przedmioty majątkowe w rzeczywistości nieistniejące, jak również znajdujące się w stanie zupełnego zniszczenia, niezdolności do użytku do jakiego z natury swej są przeznaczone, winny być z inwentarza wyłączone.

3. Wszelki majątek nie rzeczowy może być wykazany w aktywach bilansu, o ile posiada określoną cenę rynkową lub wartość zamienną. Wartość firmy, koszty organizacji i t. p. aktywa nierzeczowe nie posiadające wartości zamiennej, powinny być z bilansu wyłączone.

4. Wartość przedmiotów potrzebnych do prowadzenia przedsiębiorstwa winna być określona w kwocie nie przekraczającej ceny nabycia przeliczonej na złote, lub według cen rynkowych tych przedmiotów w dacie bilansu, o ile są one niższe od cen nabycia.

5. Towary, półfabrykaty, surowce i materjały pomocnicze oraz akcje i inne papiery wartościowe winny być wykazane nie wyżej ceny nabycia lub ceny rynkowej w dacie bilansu, o ile jest ona niższa od ceny nabycia.

6. Wartość walut zagranicznych oraz należności i zobowiązań w tych walutach winna być obliczona nie wyżej przeciętnego kursu giełdowego z daty bilansu.

7. Wartość należności i zobowiązań należy obliczyć stosownie do przepisów zawartych w powołanym rozporządzeniu Prezydenta z dnia 14 maja 1924 roku.

8. Wszelkich przeliczeń rubli, marek niemieckich, koron i marek polskich na złote należy dokonać według relacji podanej w par. 2 rozporządzenia Prezydenta z dnia 14 maja 1924 r.

9. Kapitały: zakładowy (akcyjny, udziałowy), rezerwowy, (zapasowy, zasobowy), amortyzacyjny i inne własne kapitały nie są uważane za pasywa.

Różnica między w ten sposób oszacowanymi aktywami i pasywami będzie stanowiła **kapitał własny przedsiębiorstwa.**

Z kapitału własnego przedewszystkiem należy wydzielić **kapitał zakładowy,** który nie może przekroczyć z reguły sumy jaka wypadnie z przeliczenia wpłaconego kapitału zakładowego na złote według kursów z dat zamknięcia odnośnych subskrypcji.

Resztę kapitału własnego należy podzielić na **kapitał zasobowy i amortyzacyjny** bądź w stosunku odpowiadającym stosunkowi tychże kapitałów według ostatniego bilansu markowego, zatwierdzonego przez walne zgromadzenie wspólników, bądź też według dotychczasowej wartości tychże kapitałów przeliczonych na złote po kursach z dat walnych zgromadzeń, na jakich zapadły uchwały o dotacji tych kapitałów.

Rozporządzenia zawierają szereg **przepisów specjalnie dotyczących spółek akcyjnych i akcyjno-komandytowych.** Główniejsze z nich są następujące:

1. Nominalna wartość akcji ma być określona na taką sumę złotych, jaka wypadnie z podziału wyrażonego w złotych kapitału zakładowego przez dotychczasową ilość akcji, jednak wartość nominalna akcji winna wynosić conajmniej 10 złotych.
2. Bilans otwarcia w złotych winien być zatwierdzony przez kompetentne Walne Zgromadzenie, przyczem nie można do tej czynności upoważnić innych organów spółki.
3. Zmiany w kapitale zakładowym i w wysokości nominalnej akcji, powstałe w skutek sporządzenia bilansu otwarcia w złotych nie wymagają zatwierdzenia właściwego Ministerstwa.
4. Przeciwko uchwale walnego zgromadzenia w przedmiocie bilansu otwarcia w złotych właściwe Ministerstwo może z urzędu wnieść sprzeciw.
5. W spółkach akcyjnych i akcyjno-komandytowych kapitał zakładowy nie może wynosić mniej niż 1.000.000 złotych jeśli chodzi o przedsiębiorstwo bankowe, w przedsiębiorstwach ubezpieczeniowych nie mniej niż 250.000 złotych, jeśli prowadzony jest jeden dział ubezpieczeń i 500.000 zł. jeśli prowadzi się dwa lub więcej działów, **w pozostałych spółkach akcyjnych i akcyjno-komandytowych nie mniej niż 100.000 złotych.**

KRONIKA

Komunikat Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Wezwanie do składania ofert. Okręgowy Zakład Mundurowy nr. VII w Poznaniu ul. Patrona Jackowskiego 22 ogłasza nieograniczony przetarg na dostawę następujących artykułów:

2000 sztuk misek do mycia, emaljowanych lub blaszanych pocynowanych, 2000 sztuk misek do strawy emaljowanych lub pocynowanych blaszanych, 1000 wiader do wody pocynkowanych, 100 noży kuchennych, 1000 dzbanów do kawy, emaljowanych lub blaszanych, pocynowanych.

Oferty należycie ostemplowane należy składać do dnia 13 sierpnia br. godziny 15-ej.

Warunki techniczne dowiedzieć się można w wydziale V. O. Z. M. VII, Poznań ul. Polna, zaś warunki szczegółowe obowiązujące dostawców przy składaniu ofert w wydziale I. O. Z. M. VII, codziennie od godz. 10-tej do 13-tej.

Departament VIII Sanitarny Ministerstwa Spraw Wojskowych w Warszawie, ul. Nowowiejska ogłasza nieograniczony przetarg na dostawę urządzeń szpitalnych, mianowicie: wyrobów z żelaza (łóżka, stoliki itd.), wyrobów z drzewa, ceraty na stoły, linoleum, ampli szpitalnych, wyrobów z białego metalu (łyżki, widelce, noże), wyrobów bawełnianych (dymka, płótno, kapy, skarpetki itd.). Ilości żądanych artykułów oraz szczegóły dostawy i wzory są do przejrzenia w Departamencie Sanitarnym pokój 252 codziennie w godzinach urzędowych od 9,30 do 11,30. Oferty składać należy do dnia 14 sierpnia br.

Szefostwo Intendentury O. K. nr. V. zamierza oddać w drodze nieograniczonego publicznego przetargu arendacyjną dostawę siana i słomy na sieczkę, ściółkę i do sienników na czas od 1 października 1924 do 30 września 1925 roku dla garnizonów: Rejonowej Intendentury Kraków, Biała i Katowice.

Oferty winny wpłynąć dla garnizonu Rejonowej Intendentury Kraków do Kierownictwa tejże Intendentury w Krakowie najpóźniej dnia 18 sierpnia br. godz. 10-tej przedpołudniem, dla garnizonów Rejonowej Intendentury Biała, do Kierownictwa tejże Intendentury w Białej do dnia 21 sierpnia br. godz. 10-tej przedpołudniem, dla garnizonów Rejonowej Intendentury Katowice, do Kierownictwa Intendentury w Mysłowicach do dnia 25 sierpnia br. godz. 10-tej przedpołudniem.

Bliższe szczegóły są do przejrzenia w Izbie naszej.

Wypłata zaliczeń kolejowych za pośrednictwem P.K.O. Ponieważ sfery przemysłowo-handlowe zainteresowane w szybkim obrocie zaliczeń kolejowych nie są należycie poinformowane o możliwości wypłaty pobranego zaliczenia za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności, podajemy poniżej sposób i warunki wypłat tych za pośrednictwem P. K. O.

Nadawca może żądać, by stacja przeznaczenia przesłała mu zaliczenie, pobrane od odbiorcy przekazem pocztowym, lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności. Jeżeli nadawca zażąda, by stacja przeznaczenia wypłaciła pobrane zaliczenie przekazem pocztowym, lub za pośrednictwem P. K. O., powinien on dołączyć do listu przewozowego należycie wypełniony przekaz pocztowy, zaopatrzony znaczkami pocztowemi odpowiedniej wartości, względnie blankiet P. K. O., zaznaczając dołączenie tych dokumentów w odpowiedniem miejscu listu przewozowego. Kwoty zaliczeniowe wykazane na blankietach pocztowych powinny się zgadzać z takimiż kwotami wskazanemi na listach przewozowych, gdyż w przeciwnym razie blankiety pocztowe zwróci się nadawcy celem dołączenia innych.

Jeśli nadawca zastrzeże wypłatę zaliczenia za pośrednictwem P. K. O. osobie trzeciej, powinien na odcinku blankietu, oznaczonym nagłówkiem: „dowód odbioru", bezpośrednio pod miejscem przeznaczonem na wpisanie kwoty, albo też na odwrotnej stronie odcinka umieścić uwagę: „na rachunek (nazwisko nadawcy)".

Nadawca może żądać zawiadomienia, z jakiego tytułu wpłacono kwotę na jego rachunek. W tym celu powinien nalepić na odwrotnej stronie: „dowodu złożenia", odpowiedni znaczek pocztowy.

Projektowana wycieczka kupców szweckich do Gdańska. Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje nam, że w związku z zamierzonem w ciągu przyszłej jesieni otwarciem stałego połączenia okrętowego między Stockholmem a Gdańskiem i portami państw bałtyckich pewne koła przemysłowe i handlowe oraz Związek Kupców i importerów zbożowych (Föreningen Sveriges Spannmalsintressenter, Skeppsbron 16, Stockholm) na czele zamierzają zorganizować wycieczkę do wyżej wymienionych portów. Celem wycieczki będzie nawiązanie stosunków z instytucjami handlowemi i kupcami odnośnych krajów oraz zapoznanie ich z wytwórczością Szwecji, do czego służyć będzie wystawa próbek, znajdująca się na statku. Według ostatnich wiadomości pierwszy statek na powyższej linji wyruszy w drugiej połowie sierpnia br. i na nim też zamierza wyjechać wycieczka do Gdańska, Kłajpedy, Libawy i Rygi. W każdym z wymienionych portów zatrzyma się statek 2 do 3 dni. W wycieczce przedewszystkiem zamierzają wziąć udział przedstawiciele szweckiego przemysłu eksportowego i eksporterzy nasion oraz bydła zarodowego, jak również importerzy produktów rolnych, lnu, konopi, nasion lnianych i t. d.

Jest rzeczą pierwszorzędnej wagi dla uczestników wycieczki, ażeby podczas pobytu w Gdańsku mieli oni sposobność zetknięcia się z przedstawicielami handlu polskiego i dlatego też organizator wycieczki dyr. Holmstedt zwrócił się do Poselstwa naszego w Stockholmie z prośbą o pomoc. Poselstwo udzieliło mu niezbędnych informacyj, a mianowicie, jakie produkty szweckie mogą liczyć na zbyt w Polsce oraz co Polska mogłaby importować do Szwecji. Pozatem dyr. Holmstedt otrzymał obszerny wy-

kaz instytucji i firm polskich, które należy zawiadomić o przyjeździe wycieczki do Gdańska.

Ponieważ w wycieczce weźmie również udział większa liczba importerów (zbożowych i innych), Min. Przem. i Handlu uważa za pożądane, aby jaknajwiększa liczba kupców i producentów polskich mogła się zetknąć osobiście z przemysłowcami i kupcami szweckimi, uprasza więc o zawiadomienie jaknajszerszych kół o powyższym projekcie.

Wystawy i Targi. Wystawa Rolniczo-Przemysłowa w Wągrówcu odbędzie się od 24 do 28 sierpnia br. Zgłoszenia wystawców należy przesłać do Biura Wystawowego w Wągrówcu ul. Szeroka 21. Wystawa obejmować będzie następujące działy:

1. Dział gospodarczy (produkta rolne, inwentarz żywy i martwy, owoce; przemysł domowy: tkactwo, bartnictwo, ceramika, nabiał, pieczywo, ogrodnictwo itp.).

2. Dział przemysłowy (maszyny rolnicze, powozy, uprząż, narzędzia rolne, kowalstwo itp., przetwory owocowe, napoje, cukrownictwo).

3. Rzemiosło (wszelkie wytwory ręczne i maszynowe męskie i kobiece).

4. Dział handlowy (okazy handlowe, importowane i krajowe, wszelkich gałęzi handlu. Dekoracje i środki reklamowe będą premjowane).

W Heysel Laekem (Belgja) odbywa się wystawa pod nazwą „Exposition Nationale et Internationale de Nouveautes ayant trait aux Travaux du Menage urbain et rural. Wystawa trwać będzie do 15 sierpnia br.

V Targi Międzynarodowe w Libercu (Reichenberg Czechosłowacja) odbędą się w czasie od 9 do 15 sierpnia br.

Targi holenderskie odbędą się w Utrechcie w czasie od 9 do 18 sierpnia br.

Międzynarodowe Targi w Luxemburgu odbędą się w czasie od 20 do 28 sierpnia br.

Nowe ustawy. Wobec uchwalenia nowej ustawy o pełnomocnictwach, departament obrotu pieniężnego Ministerstwa Skarbu opracował program prac ustawodawczych na półrocze bieżące.

W programie tym figurują:

1. rozporządzenie to przewiduje podniesienie odsetek prawnych tj. przypadających wierzycielowi w chwili protestu weksli względnie od daty wytoczenia powództwa sądowego — w wysokości znacznie wyższej niż obecnie,

2. ostateczne uregulowanie sprawy papierów wartościowych wywiezionych do Rosji. W rozporządzeniu tem interesy posiadaczy tych papierów specjalnie będą wzięte pod uwagę, papiery zaś, co do których prawo własności nie będzie ustalone, przejdą na rzecz Skarbu,

3. ustawa wekslowa, czekowa i o warantach — jednolita dla całej Rzeczypospolitej. Ustawa wekslowa i czekowa wzorowana jest na projekcie przyjętym przez konwencję haską w r. 1912. Ustalenie jednolitych przepisów w tej dziedzinie stanowić będzie poważny krok naprzód w zespoleniu wszystkich dzielnic,

4. jednolite przepisy o obligacjach,

5. rozporządzenie ułatwiające fuzję spółek akcyjnych,

6. rozporządzenie normujące kwestję pupilarności papierów publicznych oraz sprawę lokowania płynnej gotówki przez instytucje prawa publicznego małoletnich, bezwłasnowolnych i t. d.,

7. uregulowanie kwestji nadzoru nad bankami,

8. nowe rozporządzenie w sprawie wywozu kruszców zagranicę. Wreszcie Ministerstwo Skarbu ma zamiar opracować przepisy o buchalterach przysięgłych i instytucjach powierniczych.

Szereg rozporządzeń najpilniejszych (jak np. o stopie procentowej o akcjach wywiezionych do Rosji, o wywozie kruszców) został już opracowany przez departament obiegu pieniężnego, ustawa czekowa i wekslowa została opracowana przez Komisję Kodyfikacyjną.

Ramy na eksport. W Anglji daje się zauważyć zapotrzebowanie na ramy do obrazów, wykonywanych za pomocą odlewów z gipsu (picture frames mouldings). Dla przemysłu polskiego tej branży odkrywają się w związku z tem duże możliwości eksportowe do Anglji.

Miód polski. Holandja interesuje się miodem]skim. W sprawie tej konsulat Rzeczypospolitej Polskie, zwrócił się do czynników zainteresowanych w eksporcie o podanie cen i wskazanie adresów firm eksportowych miodu.

Importowanie do Polski wyrobów z białego złota. Na rynku polskim pojawiły się importowane z Ameryki wyroby z białego złota, które są stopem złota z niklem lub paladem. Wobec tego, że ustawy probiercze rosyjska i austrjacka, obowiązujące u nas dotychczas, nie uznały tego stopu, Główny Urząd probierczy przystąpił do opracowania rozporządzenia rządowego, zmieniającego artykuł 512 ustawy pobierczej rosyjskiej. Według projektu tego dopuszczalne ma być na terenie b. zaborów rosyjskiego i austrjackiego stosowanie domieszek do złota, niklu i palladu.

W sprawie podwójnego opodatkowania polsko-niemieckiego. Dotychczas nie został jeszcze zawarty układ między Polską a Niemcami w sprawie uniknięcia podwójnego opodatkowania. Pomimo to wydał rząd Rzeszy joż dawniej rozporządzenie, mające na celu uniknięcie podwójnego opodatkowania dochodu oraz kapitału obrotowego, znajdującego się w Polsce. Ponieważ również i w Polsce zaprowadzono podatek majątkowy, minister skarbu Rzeszy zarządził, aby nie nakładane ze strony niemieckiej żadnych ciężarów na majątek nieruchomy i obrotowy, leżący w Polsce. Wobec tego należy, według rozporządzenia niemieckiego ministra skarbu, oszacować tymczasowo tylko ten majątek, który nie jest obciążony polskim podatkiem gruntowym i majątkowym, przyczem jednak wyraźnie zaznaczyć należy, że jest to oszacowanie tylko tymczasowe. Ostateczne uregulowanie nastąpi dopiero wtedy, kiedy rząd polski da zapewnienie, że przy ustaleniu polskiego podatku majątkowego nie zaliczono majątku gruntowego i obrotowego, znajdującego się w Niemczech.

Opodatkowanie piwa. W ostatnim numerze „Dziennika Ustaw" ogłoszona została ustawa z dn. 12 czerwca rb. o opodatkowaniu piwa.

Podatek od wyrobu piwa pobierany jest zgóry:

a) w postaci opłaty zasadniczej w wysokości 40 zł za wyrób 1500 hl. brzeczki gorącej w chwili ukończenia warki i b) w postaci opłaty dodatkowej w wysokości 40 zł. za wyrób każdych następnych 1500 hl. brzeczki gorącej w chwili ukończenia warki.

Podatek spożywczy wynosi na każdy hl. pwia pełnego wyrobionego w browarze w ciągu roku obrachunkowego: od pierwszych 2000 hl. 6 zł. od następnych 8000 hl. 6,3 zł., ponad 10 000 hl. 6,6 zł.

Piwo przywożone z zagranicy lub z Gdańska opłaca stawkę podatku ,6 zł. od 1 hl.

Piwo, które pod kontrolą skarbową wywozi się zagranicę, wolne jest od podatku spożywczego.

Opodatkowanie to obowiązywać zacznie od 1 stycznia 1925 roku.

Przejęcie fabryk tytoniowych przez skarb. Zasada wyłączności państwowej w dziedzinie produkcji i sprzedaży wyrobów tytoniowych wprowadzona ustawą z dnia 1 czerwca 1922 roku o monopolu tytoniowym została przeprowadzona w pełni od dnia 1 sierpnia 1024 r. Z dniem 31 lipca r. b. istniejące na obszarze b. zaboru rosyjskiego i b. dzielincy pruskiej prywatne fabryki wyrobów tytoniowych zakończyły swoją działalność. W związku z likwidacją przemysłu prywatnego monopol tytoniowy powiększy liczbę fabryk rządowych . Podpisano kontrakty kupna i sprzedaży i objęto w posiadanie monopolu fabryki wyrobów tytoniowych: Sarmatia w Poznaniu (która będzie uruchomiona jako druga państwowa fabryka wyrobów tytoniowych w Poznaniu pod nazwą Poznań — Łazarz), fabrykę I. Goldfarba w Starogardzie oraz fabryki cygar Adama w Bydgoszczy, Grudziądzu i Inowrocławiu. P. minister skarbu zatwierdził wniosek dyrekcji monopolu tytoniowego w przedmiocie kupna fabryk: Noblesse w Warszawie (która będzie uruchomiona jako druga państwowa fabryka wyrobów tytoniowych w Warszawie pod nazwą Warszawa — Miasto), C. Balberiski w Wilnie i I. L. Szereszewski, T. A. w Grodnie. Objęcie tych fabryk w po-

siadanie monopolu nastąpi w dniach najbliższych. Robotnicy prywatnych fabryk, zlikwidowanych mają pierwszeństwo w przyjęciu do pracy w fabrykach monopolowych. W dotychczas czynnych i nowonabytych fabrykach monopolu tytoniowego znajdzie zatrudnienie poważna liczba robotników zwolnionych z fabryk zlikwidowanych. Pozostali otrzymają na zasadzie postanowienia art. 60 ustawy o monopolu tytoniowym odszkodowanie od monopolu tytoniowego w wysokości 6-miesięcznego zarobku. Wypłatę tego odszkodowania unormowało zarządzenie ministerstwa skarbu z dn. 16 lipca r. b. Nr. 4501, poruczając przeprowadzenie odnośnej akcji izbom skarbowym. (PAT.)

Wpłacać podatki należy przed terminem. Płatnicy podatków państwowych uskarżają się niejednokrotnie na to, że ściągane są od nich kary za zwłokę mimo, że wpłacili podatki przed terminem za pośrednictwem oddziałów P. K. O.

Wobec tego ministerstwo skarbu wyjaśnia, że obrót w P. K. O. trwa przynajmniej tydzień, a więc sumy wpłacone do oddziałów P. K. O. na dzień lub dwa przed terminem ostatecznym, wpływają do kas skarbowych już po terminie. Wobec tego płatnicy nie chcący się narażać na kroki egzekucyjne, wpłacać powinni podatki przynajmniej na kilka dni przed terminem ostatecznym.

Po upływie terminu płatnicy powinni wpłacać podatki tylko do kas skarbowych, które obliczają odrazu kary za zwłokę; wpłacając zaś podatki po terminie za pośrednictwem P. K. O. płatnicy narażają się na powtórne wezwania i koszty egzekucji celem zapłacenia kar za zwłokę.

Dokoła ustawy o uregulowaniu stosunków celnych. Jak nam komunikują, odbyło się posiedzenie podkomisji Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów w sprawie dostosowania obecnych przepisów od przywozu i wywozu do nowej ustawy o uregulowaniu stosunków celnych. Lista towarów zakazanych do wywozu pozostaje bez zmiany, mianowicie, zredukowano listę do 5 pozycji, zawierających surowce niezbędne dla przemysłu.

Ciągnienie amortyzacyjne pożyczki kolejowej. Dnia 1 sierpnia r. b. odbyło się pierwsze losowanie amortyzacyjne serji 1 dziesięcioprocentowej pożyczki kolejowej. W wyniku ciągnienia amortyzowane są następujące numery pożyczki kolejowej:

Obligacje po 100 franków złotych: 155001 — 156000, 83001 — 84000, 30001 — 31000, 90001 — 91000, 64001 — 65000, 99001 — 100000.

Po 50 franków złotych: 385001 — 386000, 257001 do 258000, 264001 — 265000, 390000 — 391000, 270001 — 271000, 334001 — 335000.

Po 25 franków złotych: 444001 — 445000, 621001—622000, 632001 — 633000, 796001 — 797000, 495001 — 496000, 770001 do 771000, 658001 — 659000, 782001 —773000, 418001 — 419000, 528001 — 529000, 559001 — 560000, 595001 — 596000.

Po 10 franków złotych: 20001 — 21000, 955001 — 956000, 371001 — 372000, 587001 — 588000, 946001 — 947000, 623001 do 624000, 793001 — 794000, 594001 — 595000, 21001 — 22000, 149001 — 150000, 374001 — 375000, 616001 — 617000, 297001 do 298000, 936001 — 937000, 271001 — 272000, 163001 — 164000, 510001 — 511000, 151001 — 152000, 681001 — 682000, 634001 do 635000, 36601 — 37000, 727001 — 728000, 126001 — 127000, 736001 — 737000, 105001 — 106000, 882001 — 883000, 103001 do 104000, 542001 — 543000, 716001 — 717000, 114001 — 115000, 593001 — 594000.

Z P. K. O. Dyrekcja Oddziału P. K. O. w Poznaniu komunikuje, że wypłaty doraźne z książeczek oszczędnościowych w Kasie Oddziału P. K. O. w Poznaniu wynoszą 100 zł. jednorazowo, zaś w urzędach pocztowych 50 złotych.

Oprocentowanie wkładów oszczędnościowych wynoszą od 1. b. m. 9 proc. w stosunku rocznym.

Opłaty wywozowe od drzewa. Obecna opłata wywozowa 5 sh. od metra drzewa uniemożliwia wywóz tańszych gatunków dębu i olchy. W celu wzmożenia eksportu drzewa liściastego M. P. i H. występuje z wnioskiem o zniżenie opłaty wywozowej do 3½ sh. od metra.

Opłaty wywozowe po wprowadzeniu powyższej zniżki będą się przedstawiały jak poniżej:

Budulec iglasty (bez zmiany — 2½ sh. Budulec liściasty (proponow. zniżka — 3½ sh. Kopalniaki, papierówka za wyjątkiem osiki i słupy telegraficzne wolne od opłaty. Osika w stanie okrągłym, bale i deski osikowe oraz papierówka osikowa 10 sh.

Sprawy celne. Z dniem 9 bm. wprowadzono dalsze ulgi celne i to: dla wina skażonego solą do wyrobu winiaku o zawartości alkoholu od 16° do 25° włącznie za pozwoleniem M-stwa Skarbu 90% ulgi, dla łososi żywych i nieżywych świeżych (mrożonych i śniętych) 20% ulgi, dla łososi tylko solonych 20% ulgi, dla kauczuku, gutaperki, bałaty, mytych, prasowanych w arkuszach i plytach 80% ulgi, dla octanu wapnia surowego, do wyrobu acetonu i kwasu octowego za pozwoleniem M-stwa Skarbu 80% ulgi. Zniżono cło dla wodorosiarczku sodu z 40 na 20% cła normalnego, natomiast podwyższono cło dla azotniaku (cjanamid wapnia) z 10 na 80% cła normalnego. Pozycja taryfy celnej 51 p. 1 b) otrzymała następujące brzmienie: „tłuszcze zwierzęce odtłuszczone, przerobione, zestalone, oleomargaryna, premier jus: również tłuszcze odpadkowe". Ulga celna pozostała dotychczasowa, mianowicie 80% cła normalnego.

Powyższe zmiany obowiązują do dnia 15 października 1924 r. włącznie.

Projektowana zniżka opłat wywozowych od drzewa liściastego oraz zawieszenie opłat od drzewa kopalnianego wprowadza sprawę wywozu drzewa na normalne tory.

Pozwolenia przywozu dla alkoholu etylowego. Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje, że w przyszłości pozwolenia na przywóz z zagranicy alkoholu etylowego wydawane nie będą, ponieważ artykuł ten może być wyrabiany w Polsce przez fabrykę „Motor" w Warszawie, Marszałkowska 23.

Linja powietrzna Rotterdam—Antwerpja—Bruksela—Strasburg—Bazylea. Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje, że od dnia 1 kwietnia b. r. funkcjonuje linja powietrzna Rotterdam—Antwerpja—Bruksela—Strasburg—Bazylea, która jest korespondentem Compagnie Franco-Roumaine w kierunku Praga—Wiedeń—Budapeszt—Belgrad—Bukareszt—Warszawa i Konstantynopol.

Europlany belgijskie przyjmowały początkowo tylko towary, lecz od 1 czerwca miały także służyć przewozowi osób. Dla Polski linja ta może mieć znaczenie przy transportach dla Belgji.

Adres biura w Brukseli: Boulevard Adolph Max 32 Sabena Transport Aériens, adres telegraficzny: Navigaera — Bruxelles. Rozkład jazdy wspomnianej linji i bliższe warunki transportu znajdują się w M-stwie Przemysłu i Handlu — Departament Handlowy, Wydział Komunikacyjny.

Wystawy i Targi. W czasie od 7 do 14 września br. odbędą się w Wiedniu VII Targi Międzynarodowe. Karty wstępu na wystawę oraz kupony zastępujące wizę Konsula austrjackiego wystawia Izba nasza. Karta wstępu uprawnia do korzystania z ulg i udogodnień, mianowicie 1) na kolejach austrjackich za podróż pociągami pospiesznymi i pociągami „D" z wyjątkiem pociągów zbytkowych w czasie od 4 do 17 września włącznie płaci się normalne ceny pociągów osobowych, bez dopłaty nadwyżki za pociągi pospieszne lub pociągi „D", 2) korzysta się z 50%-owej zniżki normalnych należności za wizę paszportową, 3) przewidziane są zniżki cen jazdy na okrętach i t. p.

O ile Izba wystawi kupon paszportowy, jest staranie o wizę w austrjackich urzędach paszportowych zbyteczne. Kupon taki przez Izbę wystawiony ważny jest od 18 sierpnia do 30 września b. r.

Karty wstępu na wystawę oraz kupony paszportowe wystawia Izba nasza po przedłożeniu ważnego paszportu.

Według doniesienia dyrekcji targów wiedeńskich zapowiaają się targi jesienne bardzo poważnie. Zgłoszenia wystawców z 14 państw obcych są bardzo liczne. Poraz pierwszy wystawiać będą firmy greckie w Wiedniu i to dywany. Najliczniej obsyłają wystawę Niemcy.

Z Czechosłowacji wystawia przemysł tekstylny, szklany, porcelanowy i t. zw. towary gablonckie. Węgry i Polska wysyłają towary spożywcze i maszyny. Polska również wyroby tekstylne i produkty górnicze z rządowych kopalni. Jugosławja wystawia artykuły papiernicze, produkty chemiczne i wyroby bośniackiego przemysłu ba-

wełnianego. Francja wysyła tekstylja, perfumy, artykuły spożywcze i automobile. Bardzo licznie reprezentowany będzie na wystawie przemysł angielski, ze względu na wejście w życie traktatu handlowego angielsko-austrjackiego. Mianowicie wystawia Anglja wyroby tekstylne (Manchester), stalówki i artykuły biurowe z Birmingham, maszyny pończosznicze z Leicester, Włochy wystawiają meble, artykuły pastewne, środki spożywcze i zabawki. Szwajcarja zegarki i wyroby celuloidowe, Belgja pneumatyki automobilowe, Ameryka śpilki do gramofonów, Holandja wyroby kauczukowe. Również Rosja weźmie udział w wystawie. Przedstawicielstwo handlowe Związku Republik Sowieckich wystawi we własnym wielkim pawilonie liczne surowce, dywany, wyroby sztuki ludowej, artykuły lecznicze.

Jako działy specjalne na tegorocznej wystawie jesiennej wymienia dyrekcja Targów następujące: Wystawa artykułów spożywczych, wystawa budownicza, radjowystawa, wystawa wzorów rolniczych i win, do której dołączona będzie wystawa leśnicza i drobnych zwierząt, wystawa ogrodnicza i wreszcie wystawa węglowa. Ta ostatnia ma udowodnić, przez jakie techniczne urządzenia można najlepiej wykorzystać mineralja opałowe.

Wreszcie donosi dyrekcja, że zgłosiły się już liczne wycieczki z państw obcych. Natychmiast po wystawie odbędzie się „Święto Teatru i Muzyki Miasta Wiednia".

Prospekty wystawy oraz bliższe szczegóły są do przejrzenia w Izbie naszej.

W czasie od 14 di 19 września b. r. odbędą się Kolońskie Targi Jesiense. Na dwa tygodnie przed targami przemysłowemi urządzona zostanie specjalna wystawa rolnicza. Wystawa ta odbędzie się w czasie od 30 sierpnia do 7 września b. r. Według doniesienia Konsulatu Polskiego w Kolonji wystawa rolnicza obejmować będzie oprócz eksponatów przemysłu maszyn i narzędzi rolniczych, również wszelkie produkta rolne. Specjalne działy poświęcone będą hodowli bydła, nierogacizny, koni i drobiu, pszczelnictwu, rybołóstwu, oraz wiejskiemu przemysłowi domowemu. Część wystawy rolniczej tworzyć będzie wystawa łowiecka, urządzona przez Kolońskie Towarzystwo Łowieckie.

Osobny dział na wystawie rolniczej tworzyć będzie uprawa wina. Dział ten będzie bardzo licznie i doborowo reprezentowany w postaci wszelkich gatunków win reńskich, mozelskich arskich etc.

Dla Polski Targi Rolnicze według zdania Konsulatu Polskiego w Kolonji przedstawiają duże znaczenie, tak ze względu na zamierzone zniesienie zakazu wywozu płodów rolnych — jako rynek zbytu specjalnie dla nasion, jak też jako rynek zakupu dla maszyn i narzędzi rolniczych.

Dla drzewa polskiego, którego jednym z głównych rynków zbytu jest Nadrenja i Westfalja, nadarzałaby się korzystna okazja do rozszerzenia stosunków handlowych. Dla kupców win targi są sposobnością pokrycia zapotrzebowania u źródła z pominięciem niezliczonych pośredników, przez których ceny towarów podwyższają się niezmiernie.

Z tych powodów zdaniem Konsulatu udział polskich sfer handlowych i przemysłowych na wspomnianych Targach byłby bardzo wskazany.

Stosunki handlowe z zagranicą. Ministerstwo Przemysłu i Handlu zawiadamia w sprawie nawiązania stosunków handlowych z Austrjalją, że wkrótce wyjeżdżają do Australji na czas dłuższy z polskich sfer przemysłowych i handlowych pp. Matzka i Kurowski celem wejścia w kontakt z Towarzystwem Polsko-Australskiem w Sydney przedewszystkiem celem zorganizowania eksportu polskiego do Australji.

Ministerstwo zaznacza, że na rynku australskim prawdopodobnie cały szereg artykułów eksportowych mógłby łatwo być umieszczony. Australja importuje ubranie, obuwie, wyroby włókiennicze, maszyny, wyroby metalowe, papier, motorowe wozy, porcelanę, szkło, galanterję, naftę.

Wobec powyższego wzywamy firmy, które eksportowały wzgl. chciałyby eksportować do Australji, o spieszne podanie Izbie naszej swoich adresów, jakoteż o przesłanie ofert z podaniem rozmiarów produkcji i cen obliczanych w walucie angielskiej. Adresy oraz oferty prześlemy natychmiast do M-stwa Przemysłu i Handlu.

Konsulat Polski w Roterdamie donosi, że chemiczna fabryka „Industrja" w Nijmegen poszukuje w Polsce firmy kupieckiej, którą podjęłaby się przejęcia reprezentacji wynalazku nasycenia pasów i transmisji skórzanych, Konsulat zaznacza, że fabryka ta ma zamiar udzielić przedstawicielstwa na rok tytułem próby.

Wynalazek ten jest w użyciu w Holandji w większych fabrykach włókienniczych, tartakach oraz na kolejach państwowych holenderskich. Firma przedłożyła Konsulatowi poważne referencje bankowe.

Firmy, które chciałyby przejąć przedstawicielstwo tego wynalazku, zechcą podać nam swoje adresy, celem zakomunikowania ich Konsulatowi. Zainteresowanym udzieli Izba nasza informacyj co do sposobu wynalazku, ceny preparatu itp.

Handel polsko-szwajcarski. Obrót towarów między Polską a Szwajcarją w pierwszym kwartale b. r. różni się znacznie od obrotu w pierwszym kwartale 1923 r. i od obrotu w czwartym kwartale tegoż roku. W pierwszym kwartale zeszłego roku import towarów z Polski do Szwajcarji był 3,8 razy większy od wywozu do Polski. W 4-ym kwartale stanowił jeszcze 126 proc. wywozu, a w 1-ym kwartale b. r. spadł do 48,5 proc. Największy spadek importowy Polski wykazuje grupa produktów spożywczych i paszy, a mianowicie z 4.69 milj. fr. w pierwszym kwartale 1923 r. do 164.000 fr. Następnie surowce z 3 milj. fr do 1.34 milj. fr. Najmniej ucierpiał wywóz z Polski fabrykatów i półfabrykatów, spadając z 769.000 fr. do 653.000 fr W eksporcie do Polski najsilniej wzrastają fabrykaty i półfabrykaty, a mianowicie z 2.2 milj. fr. do 4.16 milj. fr.

Wywieziono z Polski do Szwajcarji w 1-ym kwartale b. r. 140.827 q. towarów za 2.154 tys. fr. Główne pozycje importu zajmują nafta, cynk, węgiel, drzewo (głównie deski), odpadki młynarskie dla karmu bydła, benzyna, oleje mineralne itd. Znikły w imporcie takie pozycje jak cukier, kartofle, owies, jęczmień, groch, ryby, a nowe pozycje jak jaja, bibułka (Seidenpapier) i nawet jedwab sztuczny, oraz glina przedstawiają niewielką wartość razem mniej więcej 165.000 fr. Wartość wywiezionego drzewa, węgla, nafty i odpadków młynarskich bardzo się zmniejszyła; tylko wartość i ilość sprowadzonego cynku wzrosła.

Eksport do Polski wynosił 5401 q. i 36.405 szt. różnych towarów za 4.434 milj. fr. a oprócz tego złoto w monetach wartości 275 tys. fr.

W ubiegłym kwartale spotykamy w eksporcie do Polski nowe pozycje, jak mączka dla dzieci, mleko skondensowane, ser, skóry, wyroby żelazne, kute, aluminjum i towary aptekarskie, jak proszki, pastylki, maści itd. Znikła tylko jedna pozycja „szmaty". Wzrastają następujące pozycje eksportu do Polski: tkaniny bawełniane (bardzo silnie), hafty, gaza młynarska, towary jedwabne, wstążki jedwabne, wełna czesankowa, różne maszyny, głównie dynamo elektr., zegarki gotowe i mechanizmy zegarkowe, instrumenty i aparaty, chemikalje oraz barwniki. Zmniejszył się jedynie eksport t. zw. „Floretseide". (PAT.)

Przedłużenie terminu zgłoszeń na Targi Wschodnie. Zarząd Targów Wschodnich, aby umożliwić odpowiedni przydział miejsc w obrębie przynależnych branż przedłużył dodatkowo na życzenie interesowanych termin ostatecznych zgłoszeń do dn. 20 b. m. Po tym terminie spóźnione zgłoszenia poszczególnych branż bezwarunkowo uwzględniane nie będą. Wobec stabilizacji waluty i trudnośui finansowych, jakie w związku z nią świat przemysłowy ma do zwalczenia, stawki na miejsca wystawowe w tym roku nie będą wystawcom podwyższone.

Obieg banknotów wzrasta. Według świeżo ogłoszonego stanu rachunków Banku Polskiego na dzień 31 lipca r. b. obieg banknotów złotowych wynosił w dniu tym 394 milj. zł., wzrósł zatem w porównaniu z ostatnią dekadą o blisko 50 milj. zł. Równocześnie zwiększył się obieg biletów zdawkowych i bilonu na sumę około 19 milj. zł, Likwidacja obiegu markowego szybko postępuje naprzód: ilość marek w obiegu zmniejszyła się w ciągu ostatniej dekady o 15 tryljonów i wynosi tylko 34 tryljony.

Całkowity obieg pieniężny wynosił w dn. 31 lipca około 530 milj. zł.

Zapas złota wzrósł w ciągu ostatniej dekady o blisko 90 tys. zł. i wynosi 93,7 milj. zł.

Zapas walut netto wzrósł o 7 milj. zł. i wynosi 218 milj. zł. Ogółem więc pokrycie kruszcowe sięga 312 milj. zł., co stanowi zgórą 79 proc. wobec 30 proc. zastrzeżonego przez ustawę Banku Polskiego.

Potrzeby życia gospodarczego znalazły szerokie uwzględnienie: portfel wekslowy Banku Polskiego zwiększył się w ciągu ostatniej dekady o 8,7 milj. zł., kredyty lombardowe wzrosły o 2,9 milj. zł., suma ogólna kredytów udzielonych w lipcu wzrosła przeszło o 30 milj. zł.

Możliwość eksportu zapałek. 4 września b. r. ma odbyć się w Dyrekcji Monopolu państwowego w Bukareszcie licytacja na 100 milj. pudełek zapałek. Oferty, aby były rozpatrywane, muszą być składane w należytej formie, a mianowicie: 1) powinny być nadsyłane opieczętowane, 2) na kopercie adres: Directiunea Regiei Monopolurilor Statului, Calea Victoriei. Oferta pentru licitatia chibriturilor din 4. Septembrie, 3) Cena loco stacja graniczna. 4) Język oferty francuski lub niemiecki.

Polskie taryfy kolejowe na rudę od 1-go lipca 1924 roku.

Za 100 kg. / Odległość	Taryfa od 1.VII.24.	Taryfy wyjątkowe	Od 1.VII 1924	Do 1.VII 1924	Normalna klasa od 1.VII 1924	Taryfa wyjątkowa w % normalnej klasy (100)
100 km.	0.45	rosyjska ruda zelazna za 10 ton na odcinku Zdołbunowo — Polski Górny Śląsk 628 km.	110 zł	130 zł	143 zł	91 %
200 „	0,70					
300 „	0,90					
400 „	1.07					
500 „	1,22	Ruda żelazna na odcinku Gdańsk—Górny Śląsk (653 km.) za 10 ton	147 zł	134 zł	145 zł	91 %
600 „	1,35					
700 „	1,55					

Zestawienie frachtów.

Szczecin — Górny Śląsk: 486 km. według niemieckiej taryfy: 107 mk. złot. = 134 zł.

Gdańsk — Górny Śląsk: 653 km. według polskiej taryfy: od 1 lipca 1924 = 134 zł.

Powyższe wydatne obniżenie taryfy na rudę żelazną z Gdańska do Górnego Śląska ma duże znaczenie, gdyż może dodatnio wpłynąć na skierowanie transportów morskich rudy szwedzkiej do hut górnośląskich na Gdańsk zamiast, jak to dotąd miało miejsce na Szczecin, a tem samem uniknąć przewozu rudy przez niemieckie terytorjum.

Z Izby Przemysłowo-Handlowej Grudziądzko-Starogardzkiej.

Posiedzenie Wydziału Izby P. H. Rr.-St. odbyło się w dniu 31 lipca, na którem zaprzysiężono rzeczoznawców, ustalono termin posiedzenia plenarnego Izby, przyjęto przepisy dla rzeczoznawców oraz poprawki do projektu ustawy o odprawie celnej. Załatwiono też sprawy osobiste:

Sprawozdanie roczne. Izba nasza opracowuje obecnie sprawozdanie gospodarcze tutejszego okręgu za rok 1923/24. Uprasza się pp. przemysłowców i kupców, którzy już otrzymali od Izby wezwanie do nadsyłania sprawozdań o swoich przedsiębiorstwach, a sprawozdań tych dotychczas nie przesłali, o jak najspieszniejsze wywiązanie się ze swego w tej sprawie obowiązku.

Procenty zwłoki od niespłaconych w terminie kredytów na pobór wyrobów tytoniowych ustaliło Min. Skarbu w drodze rozporządzenia w wysokości 12% rocznie. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 1 sierpnia b. r.

Oznaczenia w skróceniu jednostki monetarnej. W myśl rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 lipca b. r. należy oznaczać jednostki monetowe w skróceniu małemi literami i bez kropek, a mianowicie: złoty — zł, grosz — gr.

W sprawie zniesienia zaświadczeń walutowych na odnośny memorjał naszej Izby, w którym wykazywaliśmy bezpodstawność w dobie ustabilizowania waluty dotychczasowego trybu postępowania, Min. Skarbu komunikuje nam, że zniesienie przymusu inkasowania należności zagranicznych w przepisanym trybie nie jest aktualne.

Opracowanie nowej ustawy o ubezpieczeniach krajowych oraz nowelizacja ustawy o Kasach Chorych. Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje, iż w opracowaniu sądowem znajduje się obecnie projekt ustawy o ubezpieczalniach krajowych oraz nowelizacja ustawy o Kasach Chorych.

Budowa Portu w Gdyni. Jak wiadomo, prace nad budową portu w Gdyni oddał Rząd Polski konsorcjum polsko-francuskiemu. Należy się spodziewać, iż obecnie prace budowlane pójdą już w szybkiem tempie. Zrozumienie niezmiernej wagi dla Polski otrzymania własnego portu jest ogólne. Chodziłoby obecnie o to, aby nasi kapitaliści wystąpili z inicjatywą prywatną, gdyż kosztem Skarbu wykonane będą jedynie najniezbędniejsze urządzenia portowe. Inicjatywie prywatnej pozostawia się budowę polskich okrętów, składowni w porcie, składów warsztatowych oraz domów spedycyjnych. Pomijając już zrozumiały obowiązek obywatelski w tych pracach, podkreślić należy, iż wszelkie (tego rodzaju) przedsiębiorstwa niemal zawsze przynoszą olbrzymie zyski; stanowi zatem dobrą lokatę kapitału. Nie należy też dopuścić, aby w danym razie skorzystał z okazji kapitał obcy na niekorzyść polskiego.

Z okazji polskiej wystawy w Konstantynopolu, która odbędzie się w czasie od dn. 12 września do 3 października b. r., wiele przedsiębiorstw eksportowych, niebiorących udziału w wystawie, zechcą uczynić sobie odpowiednią reklamę w Konstantynopolu. Dowiadujemy się, iż Agencja Wschodnia w Warszawie wydaje Nadzwyczajny Dodatek do swego wydawnictwa w języku francuskim, poświęcony sprawom naszej wytwórczości, w szczególności opisem produkcji firm eksportowych. Dodatek ten będzie rozsyłany bezpłatnie w Konstantynopolu. Sfery przemysłowo-handlowe Pomorza, które zechcą wziąć udział w ekspansji eksportowej na Wschód, mogą dać zlecenia na odpowiednią reklamę w tutejszym oddziale Ajencji Wschodniej (Rynek Główny 10 II p.).

Taryfa kolejowa na przewóz towarów i zwierząt pomiędzy a) polskiemi (prócz górnośląskich) stacjami także tranzytem przez gdańskie linje, b) polskiemi (prócz górnośląskich) stacjami z jednej strony a stacjami zarządzanych przez Polskę kolei na obszarze W. M. Gdańska z drugiej strony. Do a) i b) przez Lubliniec — Costau. Ważna od dn. 1 lipca 1924 r. jest do nabycia w Dyrekcjach Kolei Państwowych.

W Izbie naszej są do przejrzenia: 1) Sprawozdanie gospodarcze rynku wewnętrznego za maj i czerwiec 1924 r. 2) Sprawozdanie o sytuacji gospodarczej w Prusach Wschodnich. 3) Sprawozdanie o sytuacji gospodarczej we Włoszech. 4) Sprawozdanie o sytuacji gospodarczej Słowaczyzny i Rusi Podkarpackiej. 5) Raport Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Kolonji.

Do każdego zapytania, skierowanego do naszej Izby, należy dołączyć opłaconą kopertę na odpowiedź, o ile zapytanie nie pochodzi od zarejestrowanych w naszym obwodzie przemysłowców i kupców.

W sprawie ubezpieczeń urzędników prywatnych.

Koła gospodarcze b. dz. pruskiej z Okręgowym Związkiem Pracodawców na czele wystosowały w drugiej połowie ub. mies. do Ministra Pracy i Opieki Społ. memorjał w sprawie ubezpieczeń urzędników prywatnych w b. dz. pruskiej, którego zasadnicze ustępy poniżej podajemy:

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 czerwca 1924 r. o zastosowaniu złotego do obliczenia składek (premji), jakoteż świadczeń pieniężnych (rent) i o przerachowaniu na złote dawnych zobowiązań rentowych w ubezpieczeniu urzędników prywatnych w b. dzielnicy pruskiej (Dz. Ust. Nr. 6 poz. 571) ustala na mocy p. 10 art. 1 oraz art. 2 ustawy z dnia 11 stycznia 1924 r.

o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej nowe klasy zarobkowe i składki miesięczne w wyżej już cytowanem ubezpieczeniu.

Nowo ustalone klasy zarobkowe i składki — wymienione w par. 1 i 2 powyższego rozporządzenia — nie stoją wżadnym słusznym stosunku ani do klas i składek dotychczasowych t. j. ustalonych rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 5 lutego 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 19 poz. 191), ani też do norm ustanowionych niemiecką ustawą z dnia 20 grudnia 1911 r. Rażącą niewspółmiernością składek nowych do składek dotychczas płaconych czyni się w sposób bezprzykładny bardzo wielką krzywdę nie tylko pracodawcom ale przedewszystkiem ubezpieczonym.. Obciążenie bowiem zarobków w tej mierze jak to przewiduje rzeczone rozporządzenie w okresie wzrastającej drożyzny pieniądza i usiłowań przemysłu do obniżenia kosztów produkcji jest ignorancją trudnych warunków gospodarczych b. dzielnicy pruskiej.

Porównując ustawę niemiecką o ubezpieczeniu urzędników prywatnych, mianowicie par. 16 i 172 oraz rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 5 lutego 1924 r. par. 1 i 2, z obecnie obowiązującem Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 czerwca 1924 r. nietrudno stwierdzić, iż niema tu mowy o zastosowaniu jakiegokolwiek przeliczenia składek i klas zarobkowych na stalą walutę, lecz zauważyć trzeba zupełne przekształcenie ugrupowania zarobków i składek. Takie przekształcenie równa się zmianie pierwotnej ustawy niemieckiej, do czego znowu ustawa o naprawie skarbu nie daje Prezydentowi Rzeczypospolitej upoważnienia.

Dla ilustracji popełnionego błędu oraz niesprawiedliwego wymiaru składek posługujemy się poniżej podanem zestawieniem.

Klasy zarobkowe:

Ustawa niem. par. 16.					Rozp. Prez. Rz. z dn. 28. 6. 24.				
Kl. A.			do 550	mkn.	Kl. A.			do 12 0	zł.
„ B.	ponad	550	do 850	„	„ B.	ponad	1200	do 1500	„
„ C.	„	850	„ 1150	„	„ C.	„	1500	„ 1800	„
„ D.	„	1150	„ 1500	„	„ D.	„	1800	„ 2200	„
„ E.	„	1500	„ 2000	„	„ E.	„	22(.0	„ 2700	„
„ F.	„	2000	„ 2500	„	„ F.	„	2700	„ 3200	„
„ G.	„	2500	„ 30 0	„	„ G.	„	3200	„ 3800	„
„ H.	„	3000	„ 4000	„	„ H.	„	3800	„ 4900	„
„ I.	„	4000	„ 5 00	„	„ I.	„	4900	„ 6100	„

Składki miesięczne:

Ustawa niem. par. 172.					Rozp. Prez. Rz. z dn. 28. 6. 24.				
w klasie	A.	—	1,60	mkn.	w klasie	A.	—	8	zł. mies.
„ „	B.	—	3,20	„	„ „	B.	—	9	„ „
„ „	C.	—	4 80	„	„ „	C.	—	11	„ „
„ „	D.	—	6,80	„	„ „	D.	—	13	„ „
„ „	E.	—	9,60	„	„ „	E.	—	18	„ „
„ „	F.	—	13,20	„	„ „	F.	—	23	„ „
„ „	G.	—	16,20	„	„ „	G.	—	28	„ „
„ „	H.	—	20,00	„	„ „	H.	—	34	„ „
„ „	I.	—	26,60	„	„ „	I.	—	45	„ „

Dotychczasowe klasy zarobkowe i składki według rozporządzenia Min. Skarbu z dnia 5 lutego 1924 r.

Klasy zarobkowe:				Składki:			
A)	. . . . . .	do fr. zł	170	rocznie	w klasie	A. fr. zł.	0,90
B)	od fr. zł. 170	„ „ „	280	„	„ „	B. „ „	1,50
C)	„ „ „ 280	„ „ „	400	„	„ „	C. „ „	2,30
D)	„ „ „ 400	„ „ „	510	„	„ „	D. „ „	3.10
E)	„ „ „ 510	„ „ „	680	„	„ „	E. „ „	4.00
F)	„ „ „ 680	„ „ „	850	„	„ „	F. „ „	5,10
G)	„ „ „ 850	„ „ „	1020	„	„ „	G. „ „	6,20
H)	„ „ „ 1020	„ „ „	1240	„	„ „	H. „ „	7,30
I)	„ „ „ 1240	„ „ „	14.0	„	„ „	I. „ „	9,00

Niewiadomo jakiemi przyczynami kierowało się Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej przy opracowaniu tego rozporządzenia, bo przekształcając zupełnie klasyfikację zarobków z jednoczesnem podwyższeniem składek przedwojennych dochodzącem 400%, należy spodziewać się ważnych motywów, do których naszem zdaniem w pierwszym rzędzie zaliczyć by trzeba ewtl. zły stan finansowy tego ubezpieczenia. Jednakże powód ten w tym wypadku niema racji, gdyż informacje nasze wskazują na bardzo pomyślny dotychczasowy stan finansów wydziału ubezpieczenia urzędników prywatnych. Pozatem jest nam wiadomem, że Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu żądała tylko takiego unormowania klas i składek, któreby przewidywało utrzymanie tych samych kwot, jakie ustanawia ustawa niemiecka w markach niemieckich z tą jednakże różnicą, że w miejsce „marek niemieckich" wstawia się „złote". Byłoby to słusznem obniżeniem składek przedwojennych. Takiego więc a nie innego rozporządzenia oczekiwał przemysł i handel i to tem więcej, że już kilkakrotnie wnosiliśmy do władz Centralnych memorjały, tłomaczące bardzo trudne położenie gospodarcze dzielnicy naszej, przyczem wskazywaliśmy na znacznie większe podatki i świadczenia w ubezpieczeniu społecznem w stosunku do reszty terenu Rzeczypospolitej.

Pozatem pozwalamy sobie zwrócić uwagę Pana Ministra szczególnie na obietnice reprezentantów Rządu, dane podczas zwiedzania naszej dzielnicy.

Niedozwolone formy reklamy.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu nadesłała nam następujący komunikat w powyższej sprawie:

W obecnej dobie przesilenia gospodarczego cechującego się przedewszystkiem brakiem zbytu, firmy przemysłowe i handlowe starają się wszelkimi sposobami przyciągnąć konsumentów. Do sposobów tych w pierwszym rzędzie należy reklama, którą stosuje się często we formie kolidującej z postanowieniami ustawy o nielojalnej konkurencji z 7 czerwca 1909 r. Z tego powodu Izba przem.-handlowa w Poznaniu uważa za swój obowiązek przypomnieć postanowienia wspomnianej ustawy, a to zarówno w ogólnym interesie obrotu handlowego, jak i w interesie poszczególnych firm.

Główną uwagę zwrócić należy na postanowienia § 1-go wspomnianej ustawy, który brzmi:

„Kto w obrocie handlowym dla celów konkurencji przedsiębierze czynności wykraczające przeciwko dobrym obyczajom, może być pozwany o zaniechanie i wynagrodzenie szkody".

Postanowienie tego paragrafu bardzo szeroko ujęte daje sądom możność swobodnej oceny, czy pewna czynność wzgl. środek wykracza przeciwko dobrym obyczajom. Dla zorjentowania interesowanych kół, co należy uważać za wykraczające przeciwko dobrym obyczajom podajemy poniżej kilka charakterystycznych rozstrzygnięć sądów w konkretnych wypadkach:

Sąd Okręgowy w Berlinie zasądził członków zarządu pewnej spółki z ograniczoną poręką za stosowanie reklamy tego rodzaju, że kwity kasowe od setnego do miljona w pewnych odstępach wygrywały jakiś przedmiot. Wspomniany sąd w reklamie takiej dopatrywał się przedewszystkiem przekroczenia § 286-go kodeksu karnego, w myśl którego urządzanie loterji, gdyż za taką wspomniany system reklamy sąd uznał, bez pozwolenia kompetentnej władzy, jest zabronione.

Również sprzedaż tak zwanych pudełek szczęścia (Ueberraschungspakete) została uznaną za loterję i jako taka karaną.

W ostatnich dniach zaraźliwie rozszerzający się pewien środek reklamy wzbudza poważne wątpliwości, co do tego, czy jest dozwolony, gdyż z jednej strony można go uznać również za loterję, z drugiej zaś przynosi stosującym go niewątpliwe korzyści nie narażając ich na żadne ryzyko i przyciąga naiwną publiczność.

Poza wspomnianym § 1-szym ustawy o nielojalnej konkurencji zwracamy uwagę na § 3 tejże ustawy, który brzmi:

„Kto w publicznych obwieszczeniach lub zawiadomieniach przeznaczonych dla większej ilości osób podaje fałszywe dane co do stosunków przedsiębiorstwa (Geschäftsverhältnisse) w szczególności co do jakości, pochodzenia, sposobu produkcji, oznaczenia ceny towarów lub świadczeń przemysłowych, o sposobie lub źródle nabycia towarów, o posiadanych odznaczeniach, o przyczynach lub celu sprzedaży lub ilości zapasów, które to dane są zdolne do wywołania wrażenia szczególnie korzystnej oferty, — ten może być pozwany o zaniechanie".

Paragraf ten **zabrania wszelkiej reklamy niezgodnej z faktycznym stanem rzeczy,** zwłaszcza, o ile reklama ta jest w stanie wywołać wrażenie szczególnie korzystnej oferty. Niedozwolonem zatem jest wystawianie w oknach

wystawnych przedmiotów lepszej jakości, jak te, które można dostać w sklepie, jak również nie wolno w oknach oznaczać niższych cen od tych, po których się rzeczywiście sprzedaje. Kto ogłasza „tanie dnie" lub tygodnie, ten musi rzeczywiście w wyznaczonych dniach taniej sprzedawać, jak zwykle.

Ogłoszenia tego rodzaju jak **„dawniej 10, teraz 6"** są niedozwolone, o ile nie są zgodne z prawdą.

Nie wolno oznaczać zakładów swych jako fabryki, o ile zakład rzeczywiście fabryką nie jest, w szczególności zakłady rzemieślnicze, krawieckie, stolarskie, kapelusznicze itd. nie śmią być oznaczane jako fabryka.

Niedozwolone jest umieszczanie na listach firmowych rysunków fabryk, których firma w rzeczywistości nie posiada.

Bywały wypadki ukarania za ogłoszenia tego rodzaju, jak „bez konkurencji" lub „najtańsze źródło zakupu".

Popularnym środkiem zwabienia publiczności są obecnie urządzane często **wyprzedaże,** o których traktuje § 7 wspomnianej ustawy o nielojalnej konkurencji. Paragraf ten brzmi: „Kto w publicznych obwieszczeniach lub zawiadomieniach przeznaczonych dla większego koła osób ogłasza sprzedaż towarów pod nazwaniem wyprzedaży, jest obowiązany w ogłoszeniu podać powód tejże.

Wyższa władza administracyjna może po wysłuchaniu właściwych ustawowych reprezentacji przemysłu i handlu zarządzić co do ogłoszenia wyprzedaży określonych rodzajów, że poprzednio należy w oznaczonem przez nią miejscu zgłosić spis wyprzedaży, oraz dzień rozpoczęcia, jak również przedłożyć spis towarów wyprzedać się mających. Wgląd do wpisów każdemu jest dozwolony."

Na podstawie ustępu 2-go tego paragrafu w roku 1913 wydane zostało zarządzenie do dzisiaj obowiązujące w mieście Poznaniu oraz powiatach w Lesznie, Pleszewie, Środzie, Jarocinie i Rawiczu, w myśl którego wyprzedaże zgłaszać należy pisemnie, najpóźniej tydzień przed ich urządzeniem we właściwem starostwie z podaniem terminu rozpoczęcia oraz powodów wyprzedaży, jak również z podaniem imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania właściciela firmy, z oznaczeniem miejsca wyprzedaży, wreszcie z dołączeniem spisu poszczególnych towarów, ściśle określającego ich miarę, ilość wzgl. wagę. Niezastosowanie się do tego podlega karze do 150 zł.

Ustęp 1-szy cytowanego wyżej paragrafu obowiązuje wszędzie, nietylko w wymienionych powiatach.

Wyprzedaże sezonowe mogą być urządzane po zakończeniu sezonu; zwyczajny czasokres wyprzedaży tych wynosi 2—3 tygodni, dłuższe czasokresy są niedopuszczalne.

Co do **wyprzedaży inwenturowej,** to zaznaczyć należy, że ustawa nie zawiera określenia, co należy uważać za takową. Zazwyczaj wyprzedaże inwenturowe urządza się po inwenturze i to zgodne jest z pojmowaniem publiczności, jakkolwiek Izba detalistów w Hamburgu wydała orzeczenie, że do wyprzedaży inwenturowej wymaganem jest jedynie, ażeby ona służyła celom sporządzenia inwentury i z nią w pewnym związku czasowym pozostawała, obojętnem zaś jest, czy wyprzedaż ma miejsce przed, czy po inwenturze.

Wogóle zaznaczyć należy, że dla oceny publicznych obwieszczeń miarodajnem jest zapatrywanie publiczności co do kwestji, czy obwieszczenia te są zdolne do wywołania wrażenia szczególnie korzystnej oferty, ponieważ zaś istotnym celem ustawy jest nietylko ochrona publiczności, lecz również ochrona lojalnej konkurencji, przeto niedozwolone jest takie zwabianie publiczności niezgodnymi z prawdą ogłoszeniami, jakkolwiek oferta w rzeczywistości może być szczególniej korzystna.

Działalność Banku Gospodarstwa Krajowego na polu pomocy finansowej przemysłowi.

Powtarzamy poniżej za redakcją „Kurjera Polskiego" wywiad w sprawie pomocy finansowej, z jaką ma przyjść rząd przemysłowi za pomocą Banku Gospodarstwa Krajowego:

Bank może w ramach swego statutu przyjść w dwojaki sposób z pomocą finansową przemysłowi: albo w formie kredytu długoterminowego, albo też krótkoterminowego.

W formie kredytu długoterminowego przez udzielanie pożyczek w obligacjach bankowych na nieruchomości przemysłowe.

Wysokość pożyczki nie może przekraczać połowy wartości budynków i ⅓ wartości maszyn danego przedsiębiorstwa.

Pożyczki przemysłowe tego rodzaju muszą być hipotecznie zabezpieczone na nieruchomości, na której znajduje się objekt przemysłowy, względnie dodatkowo także na innych jeszcze nieruchomościach.

Dział ogólny pożyczek długoterminowych jest jednak jeszcze w stadjum organizacji i dlatego nie został uruchomiony.

Z tego powodu działalność Banku w czasie 2 miesięcznej pracy od chwili powstania musiała ograniczyć się do pomocy finansowej w formie kredytu krótkoterminowego.

Tu wynik dotychczasowej działalności Banku przedstawia się następująco:

a) Bank pośredniczył w rozdziale kredytów ulgowych z funduszów państwowych dla przemysłu i rolnictwa.

Na przemysł przyznano $^{4}/_{5}$ całej rozdzielonej kwoty, przyczem uwzględniono w pierwszym rzędzie hutnictwo, przemysł włókienniczy, metalowy i chemiczny.

Z własnych funduszów Bank udziela przemysłowi:

b) kredytów wekslowych. Zgodnie ze statutem przedmiotem skupu mogą być tylko weksle portfelowe podawców, zaopatrzone trzema lub conajmniej dwoma dobrymi podpisami osób fizycznych lub prawnych, w pierwszym rzędzie jednak uwzględnia się firmy pracujące dla Państwa lub samorządów.

W tej formie udzielił dotąd Bank przemysłowi kredytów w wysokości około 6 i pół milj. zł.

c) Trzecią formą są pożyczki pod zastaw towarów: przedmiotem zastawu mogą być towary różnych gałęzi przemysłu, w pierwszym rzędzie przemysłu metalowego, włókienniczego, chemicznego, naftowego, wreszcie produkty rolnicze i przemysłu rolniczego.

Wysokość pożyczek towarowych nie może przenosić 40 proc. ceny giełdowej, względnie rynkowej towaru, przyczem wartość towarów ma być oszacowana przez powołanych przez Bank rzeczoznawców, sam zaś towar winien być ubezpieczony od ognia w instytucji przez Bank wskazanej na sumę wyższą o 15 proc. od przyznanej pożyczki. Towar poddany zastawowi może być złożony do własnych składów Banku, albo też może być pozostawiony na przechowaniu u dłużnika.

Pożyczki towarowe są z reguły trzymiesięczne, stopa procentowa zaś wynosi pół proc. miesięcznie ponad stopę Banku Polskiego, bez prowizji i za zwrotem kosztów.

Dotąd Bank przyznał pożyczek tego rodzaju na sumę złotych około 12 miljonów.

Jeżeli działalność Banku po dwumiesięcznym okresie była jeszcze zbyt skromna, to powodem tego jest stadjum organizacyjne Banku i dążenie do skoncentrowania jaknajwiększych kapitałów tak krajowych, jak i zagranicznych.

Krajowych przez: a) lokaty przedsiębiorstw i instytucji państwowych i komunalnych, oraz związków przymusowych, b) przez wkładki oszczędności i asygnaty kasowe. Te ostatnie zwłaszcza, mające duże znaczenie społeczno-wychowawcze, są specjalną troską Zarządu Banku; dotychczasowe wyniki i zainteresowanie się tego rodzaju lokatą oszczędności, wśród coraz szerszych warstw publiczności zapewniają o powodzeniu akcji Banku na tem polu.

Od wkładek oszczędności Bank płaci 8%, a od asygnat kasowych zaś: za czternastodniowym wypowiedzeniem 9% rocznie; za trzydziestodniowem wypowiedzeniem 10%; za trzymiesięcznem wypowiedzeniem 12% rocznie.

Ważną również dla Banku jest rzeczą sprowadzenie kapitału zagranicznego bądź w formie krótkoterminowych kredytów rembursowych, bądź też przez uplasowanie zagranicą listów zastawnych i obligacyj Banku Gospodarstwa Krajowego, opiewających na złote w złocie, lub obce waluty.

Redaktor odpow.: Roman Urban. — Czcionkami Drukarni Polskiej T. A. Poznań. Wydawca: Związek Fabrykantów T. Z. Poznań.